

Общи изисквания, контрол и сертификация на дейност биологично пчеларство

I. Общи изисквания

(1) Пчелите, които се отглеждат, трябва да принадлежат към вида *Apis mellifera* и съответно техните европейски разновидности и местни ековидове.

(2) Животновъдният обект (пчелина), в които се отглеждат пчелни семейства трябва да бъде регистриран от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

(3) Пчелините кошери трябва да бъдат маркирани, съгласно изискванията на Раздел III от Наредба № 10 от 1 април 2015 г. за условията за регистрация и реда за идентификация на пчелните семейства.

(4) Ако се извършва дейност добиване и първичната преработка на мед и пчелни продукти, тази дейност(и) трябва да съответства(т) на Наредба 9 от 22.06.2005г. за условията и реда за одобряване и регистрация на предприятията за преработка на восък и производство на восъчни основи, както и на предприятията за производство и търговия с пчелен мед и пчелни продукти.

II. Специфични изисквания

2.1. Едновременно отглеждане на биологични и небиологични животни

(1) Съгласно основните правила за биологично производство един оператор не може да управлява биологични и не биологични пчелини в едно и също стопанство/ една и съща единица.

(2) Изключение от разпоредбите на т.1. единствено с цел опрашване на растенията, когато едно стопанство е изправено пред климатични, географски или структурни ограничения, Органа по сертификация може да разреши един оператор да стопанисва биологичен и конвенционален пчелин, след предоставяне на следните документи:

- заявление до Органа по сертификация;
- карта на площадката, на която ще бъдат разположени пчелините и в кои имоти по КК и КВС;
- информация за броя на биологичните и небиологичните пчелни семейства;
- декларация от оператора, съответно подизпълнителя, че получената продукция няма да се продава с позоваване на метода за биологично производство.

2.2. Отглеждане на пчелите

(1) Пчелинът трябва да бъде разположени така, че в радиус от 3 км от площадката на пчелина, източниците на нектар и полен да се състоят предимно от биологично

отглеждани култури и / или ЕСТЕСТВЕНА РАСТИТЕЛНОСТ И/ или култури, които не са третирани с препарати за растителна защита и подобрители на почвата.

В 3-километровата зона се допускат ЕДИНСТВЕНО агротехнически мероприятия, които имат слабо екологично въздействие и няма да замърят произвежданя мед с вещества не разрешени за биологично производство.

(2) Кошерите трябва да са направени основно от естествени материали, които не носят риск от замърсяване за околната среда или пчеларските продукти.

(3) Пчелният восък, който се използва за изграждане на нови основи, трябва да произхожда от биологични стопанства.

(4) Даден оператор може да получи разрешение от Органа по сертификация за използване на небиологичен пчелен восък ЕДИНСТВЕНО при условие, че:

- на пазара няма пчелен восък от биологично производство;
- восъкът не съдържа неразрешени за биологично производство вещества, което се доказва с лабораторно изпитване;
- при условие че е събран от капака на кошера.

2.3. Животновъдни практики

(1) Рязането на крилата на пчелите майки е ЗАБРАНЕНО.

(2) При изваждането и събирането на меда не трябва да се употребяват синтетични химически средства против насекоми.

(3) Извличането на меда се извършва внимателно, от обучени лица, като не се допуска извличане на пчелен мед с пило. Всеки стопанин документира прилагането на т.2 и т 3.

2.4. Хранене

(1) Храненето на пчелните семейства се разрешава ЕДИНСТВЕНО в случаите, когато оцеляването им е застрашено поради климатични условия и само между последното събиране на меда и 15 дни преди началото на следващия период на събиране на нектар и медена роса.

(2) Единствената храна, която може да се използва за хранене на пчелите е биологичен мед, биологичен захарен сироп или биологична захар. Записите за извършеното хранене се документират и съхраняват от оператора.

(3) В края на производствения сезон пчелните семейства трябва да бъдат обезпечени с достатъчно запаси от мед и полен, за да преживеят зимата.

(4) В случай на дълготрайни извънредни климатични условия или бедствия, всеки оператор може да поиска разрешение от Министъра на МЗХГ за използването на биологичен захарен сироп. Операторът подава заявление по образец на МЗХГ и доказателства и обосновка от необходимостта от издаване на разрешение.

2.5. Профилактика срещу болести и ветеринарно лечение

(1) За защита на рамки, кошери и пити, особено от вредители, може да се използват ЕДИНСТВЕНО родентициди (които се използват само при клопки), които са изброени приложение II на Регламент (ЕО) № 889/2008.

(2) За дезинфекция на пчелини може да се използва само физическата обработка, като например излагането на водна пара или пряк пламък.

(3) Практиката на унищожаване на мъжкото потомство се разрешава САМО, ако се налага да бъде спряно нашествието на *Varroa destructor*, като преди това е необходимо да съгласувате действията си с Органа по сертификация.

(4) В случаите на нашествия на *Varroa destructor* могат да се използват мравчена киселина, млечна киселина, оцетна киселина и оксалова киселина, както и ментол, тимол, евкалиптол или камфор.

(5) Ако въпреки всички изброени превантивни мерки, пчелните семейства се разболеят или бъдат нападнати от паразити, те незабавно се подлагат на лечение и се разположат в изолаторни пчелини.

Ветеринарни лекарствени продукти могат да бъдат използвани в биологичното пчеларство, доколкото такава употреба е разрешена в държавата-членка, съгласно съответстващите разпоредби на Общността или разпоредбите от националното законодателство, съгласувани със законодателството на Общността.

(6) Ако бъде приложено лечение със синтезирани по химически път алопатични продукти, по време на този период подложените на лечение пчелни семейства трябва да бъдат преместени в изолаторни пчелини, а целият восък да бъде заменен с восък, произхождащ от биологично пчеларство. Пчелните семейства (кошери) и продуктите от тях, при които е използвано синтетични алопатични продукти, не се обозначават и реализират, като биологични. За да се възстанови техния биологичен статус се преминава към преход от 1 година.

2.6. Добив и първична обработка на пчелния мед

Освен основните ветеринарно-санитарни и хигиенни изисквания при добив и първична обработка на пчелен мед и други пчелни продукти, които операторът прилага до момента, като регистриран от ОДБХ оператор, той трябва да осигури разделяне по време и/или място добива, съхранението и реализацията на биологичния от конвенционалния мед и да поддържа писмени доказателства за това.

2.7. Преход към биологично производство

Когато едно конвенционално (не биологично) стопанство желае да стане биологично, то започва период на преход. Този период е с продължителност **дванадесет месеца** и започва да тече от дата на обявяване на дейност пред МЗХГ. От датата на

сключване на договора всеки оператор е задължен да спазва разпоредбите за биологично производство (Регламент (ЕО) № 834/2007 и Регламент (ЕО) № 889/2008).

III. Основните етапи при кандидатстването са:

➤ Запознаване с изискванията за биологично производство (Регламент (ЕО) № 834/2007, Регламент (ЕО) № 889/2008, Регламент (ЕО) № 1235/2008 и Наредба 5/03.09.2018). Необходимо е операторът сам да прецени, дали може и как би могъл да покрие изискванията на приложимото законодателство. При необходимост НУТРАМЕД ЕООД разяснява конкретни изисквания към биологичното производство с цел оператора да е информиран и да прецени своята готовност да прилага нормативните изисквания.

➤ Попълване и изпращане на Заявление (по образец) и придружаващите към него документи (изброени в заявлението) до Органа за сертификация. При затруднения НУТРАМЕД ЕООД оказва съдействие за попълване на заявлението и прилагане на необходимите документи.

➤ Изготвяне и предоставяне на оферта, съгласно ценоразписа на Нутрамед, съобразена с големината, вида и броя дейности на стопанство.

➤ Подписване на договор и изплащане на 50% от стойността на услугата.

➤ Операторът разработва план за управление, с който документира как ще извършва дейностите в управляваното от него стопанство, с цел постигане на съответствие с нормативните изисквания.

➤ Провеждане на инспекция (контрол) на стопанството от страна на НУТРАМЕД ЕООД или Орган по сертификация.

➤ Заплащане на останатъчната сума по договора.

➤ Издаване и получаване на Сертификат (свидетелство)

IV Провеждане на физически и лабораторен контрол от страна на Органа по сертификация

(1) След подписване на договор за контрол и сертификация ОСП извършва минимум една годишна инспекция на всеки оператор включен в системата за контрол.

(2) В съответствие с чл. 92 в. ал. 2 от Регламент (ЕО) № 889/2008, и чл. 49 ал. 4 от Наредба № 5/2018, като контролиращо лице ОСП при Нутрамед ЕООД ежегодно извършва и допълнителни контролни посещения на случаен принцип, на най-малко 10 % от подписаните договор оператори, като приоритет в избора са оператори със среден и висок клас на риска.

(3) Най-малко 10 % от всички инспекции и посещения, които се извършват от Органа по сертификация са без предизвестие, като и за този вид инспекции/посещение също са с приоритет оператори със среден и висок риск.

(4) При изтичане на преходния период и преди издаване на писмено доказателство по чл. 29 от Регламент (ЕО) № 834/2007, Органа по сертификация взема проби и ги предоставя

за анализ в акредитирна лаборатория, за установяване на наличието на продукти, които не са разрешени за биологичното производство.

➤ (5) Освен след изтичане на преходния период, Органът по сертификация има право и извършва вземане на проби при основателно съмнение